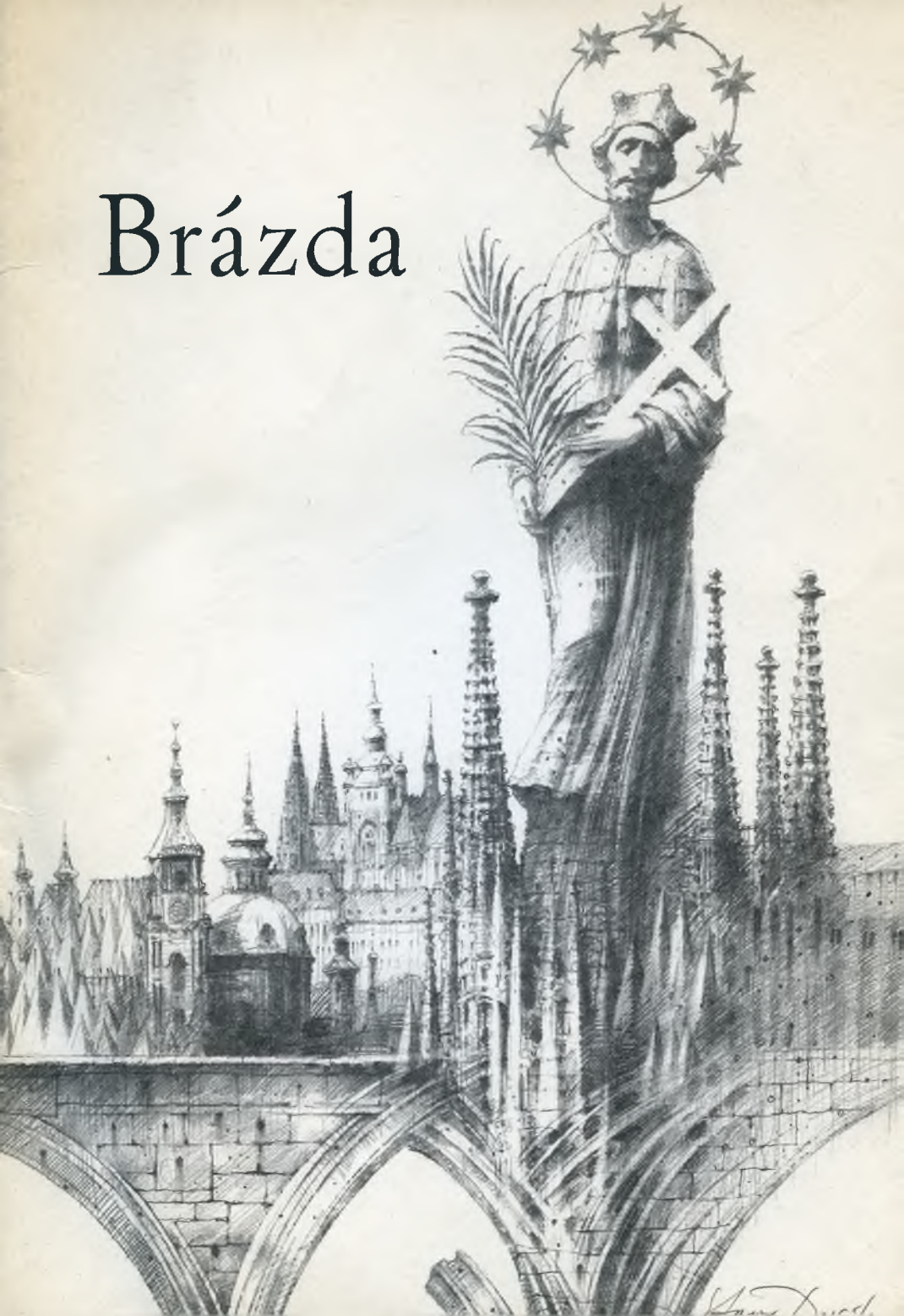

Brázda

Karel Dvořák

K R O N I K A

"Ó, podzime, tak smutně tvé housle lkají..." si mohli povzdechnout s Paulem Verlainem všichni nepomucenští semináristé, vracející se ze všech koutů světa po uplynulých letních měsících prázdnin zpět do oázy modlitby, jistoty a tiché tvořivé práce na Via Concordia 1. Stále ještě rozkvetlá zahrada Papežské koleje i její neúnavný a skromný zahradník přivítali každého studenta s otevřenou náručí. Na dvacet adeptů kněžství prošlo branou Nepomucena, z toho někteří poprvé. Prázdninový čas bezstarostného a zaslouženého odpočinku je nenávratně pryč, stejně jako vyhasínající žhavé italské slunce a začíná každodenní tvrdá realita, spojená s plněním kolejního řádu, náročným studiem a psaním příspěvků do naší ústavní Brázdy, kterou po delší odmlce opět prezentujeme...

Tyto zmíněné kvalitatívni změny nejsou ovšem žádným důvodem k nějakému smutku, jak by se na první pohled zdálo z úvodního verše, nýbrž mají být /podle teorie, formulované vědecky dvěma vousatými pány/ odrazovým můstkem pro kvalitu vyšší - tedy pro chuť začít opět znovu, začít lépe a hlavně naplno. Tato příchut' něčeho nového a neznámého je spojena s radostí, nemluvě už vůbec o nových příchutích naší kuchyně! A že těch příležitostí k radosti a smíchu je jak v seminární komunitě tak na půdě školy dost, to může potvrdit každý alumnus, pokud přílišné studium královny Teologie neudusilo jeho zdravé lidské jádro.

Nový akademický rok už tedy běží na plné obrátky. Studenti vyšších ročníků mají k vážnější tváři či novým vráskám jistě důvod, neboť nároky na paměť se samozřejmě verustajícím věkem úměrně zvyšují a navíc teologie, jako první dáma mezi vědami, se také stále vyvíjí. Zatímco "prvníáci" teprve meditují každé ráno o způsobu svého kosmologického Bytí, ve škole doslova dychtivě "lapají" každé nové italské slovíčko a večer usínají s papá Aristotelem...

Tíži studentského břemene jsme ovšem pocítili až o svátku

sv. Václava, kdy slavnou koncelebrovanou mší svatou zahájil Otec biskup Škarvada další rok života v semináři. Hned následující týden byl vyhrazen pro duchovní cvičení-exercicie, které se konaly letos v našem ústavě pod vedením Otce Andreje Paulinyho SDB a měly opravdu velice usebraný a důstojný charakter.

Slavnostní otevření nového studijního roku ohlásil potom Sv. Otec ve svatopetrském chrámu 21. října při mši sv. za účasti významných činitelů katolických univerzit, jíž jsme byli samozřejmě svědky.

Události potom následovaly rychle za sebou a bylo jich vpravdě požehnaně, takže "našinec", byť i měl snahu převelikou kromě denní návštěvy školní budovy na Lateránském náměstí, po knize nesáhnul. Hned druhý den po papežské mši sv. navštívila Lateránskou /tedy "naši"/ baziliku Matka Tereza z Kalkaty, aby za doprovodu kardinála Polettiho promluvila při zvláštní pobožnosti před mnohatisícovým davem s převážně mladými tvářemi o krásné a požehnané práci Misionářek lásky. Pro bohoslovce Nepomucena opět událost, na níž se nemohlo nejtít.

Dalším pěkným dárkem pro naše studenty byl cyklus tří koncertů Musica sacra, konaných v kostele sv. Ignáce. Pro zpětření a obohacení duchovního života je taková kulturní akce, na které jsme pochopitelně nechyběli, jistě velmi hodnotná.

Po oslavě svátku všech svatých a naší duchovní obnově, kterou vede každý měsíc náš Otec spirituál, načešla neděle 6. listopadu, mající již od časného rána slavnostnější charakter, než obvykle. Celá kolej slavila totiž s množstvím pozvaných hostí jmeniny našeho monsignora rektora Karla Vrány. Při slavnostním obědě bylo vzpomenuo i desetiletého jubilea pobytu našich polských sestřiček v semináři. Spokojené tváře všech dokazovaly srdečnou a vřelou účast na radosti oslavenců.

Milým a příjemným překvapením, které znovu zčeřilo klidnou hladinu denního stereotypu, byla návštěva nově ustanoveného Otce biskupa Sokola z Trnavy zde v koleji, kde se krátce zastavil před zpátečním odletem do Československa. Beseda, kterou s námi vykonal, byla ukončena nadšeným aplausem a společným vyfotografováním.

Událostí posledních dnů byla společná účast všech seminaristů na kněžském svěcení spolubratra Marca Nunzi v malebném Orvietě, kam jsme byli srdečně pozváni i za účelem společného ministrování. Atmosféra tohoto nedělního odpoledne byla nepopsatelně krásná...

Co říci závěrem? Nepomucenum žije, v Nepomucenu se modlí a pracuje. Kromě několika nepatrných změn v denním řádu, pak realizací několika "zlepšovacích návrhů", jde vše po starých kolejích. Jen zpěvu je o něco více /konečně!/. Scházíme se někdy i dvakrát týdně, takže zlé jazyky tvrdí, že v okolí už jistě nevydržela jediná myš...

-JK-

"Hluboké, hluboké brázdy noci,
hýřivě prosypané zrním hvězd,
až přetékaají, o marnotratný rozsěvači, Bože!

A každou brázdou vzňaté lásky jdou
s očima v očích, očima hvězdnatějšíma
než samo hvězdné nebe".

Václav Renč

Právem mnozí z Vás, naši drazí "ex", se už ptají, co je s Brázdou. Je dobré, že na nás hartusíte a nás káráte za opoždění. Nás těší i tento projev "nepomucenského" přátelství. Není divu, že Vás nejvíce zajímají zprávy o Koleji. Náš zpravodaj mi nebude mít za zlé, když je doplním. - V neděli 14. srpna 1988 v kapli sv. Cyrila a Metoděje na Slovenském ústavě (Vía Cassia) pan biskup Hrušovský vysvětil na kněze našeho alumna-jáhna Pavla Brzého, který obětoval tamtéž svou primiční mši svatou druhý den na svátek Nanebevzetí Panny Marie-Radostná a sluneční římská pohoda měla hned na začátku nového akademického roku své stíny. První se objevil už v srpnu. Mons. Planner při vystupování z autobusu si nalomil přímo pod kolenem nohu. Po propuštění z nemocnice jsme ho převezli do Koleje, kde začala jeho zdlouhavá rekonvalescence. Dnes

už se opět čiperně pohybuje a doufá, že se brzy vrátí ke svým kanovníckým povinnostem a radostem do S. Maria Maggiore. - Jakoby toho nebylo dost, tak Matka představená Sr. Aniela při čištění podlahy v kuchyni uklouzla a nalomila si levou ruku v zápěstí. - Po delší době klidu nás navštívili "bratránci-zloději", a to hned dvakrát: před sv. Václavem a podruhé na začátku prosince. Při první návštěvě hospodařili v přízemí a vloupali se do čtyř zamčených místností. Z velkého salonu odnesli bronzový model Myslbekova pomníku sv. Václava. Vrátnému ukradli sbírku známek a vzali si ještě televizor. Při prosincové návštěvě se soustředili na barokní židle. Ke komentářům a výkladům těchto dvou nočních návštěv bych snad jen připomenul upozornění evangelia o pokladech, které "rez kazí, moli žerou a zloději kradou". - Ani rez, ani moli, ani zloději, ale prostě stárí se postaralo o to, že se nám "zepsula" - jak říkají naše polské Sestry - velká pračka. Měla už taky skoro dvacet let. - Ve velké kapli jsme umístnili elektrické zahříváče. - Je advent, čas naděje a obnovy. Proti rezavění a molům, navzdory zlodějům a přes veškeré stárnutí praček, termického zařízení i elektrického vedení jdeme s Vámi do Betléma, abychom se poklonili novorozenému Spasiteli, jehož Království předně hledáme a nepochybujeme o tom, že Jeho spravedlnost obnoví nejen naše "mašiny" ale hlavně naše srdce.

Nepomucenum, v adventě 1988.

Vánoční pohodu přeje a Boží ochranu
v novém roce 1989 vyprošuje

Karel Trautman

O ANTONÍNU CYRILU STOJANOVÍ

Dne 11. května 1963 Svatý Otec Jan XXIII. v Apoštolském listu "Magnifici Eventus", tedy v roku světového výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Velkou Moravu /863-1963/, napsal: "Z jednoty křesťanů vyroste pro křesťanský svět nepochybně nový šťastný řád... k dosažení tohoto cíle významě přispělo sdružení založené mariborským biskupem Antonínem Martinem Slomškem a rozšířené arcibiskupem olomouckým Antonínem Cyrilem Stojanem, jež se nazývá "Apoštolát svatého Cyrila a Metoděje".

Bylo by jistě zajímavé podívat se trochu více na kořeny a působení tohoto "Apoštolátu", ale myslím si, že každému je známější samo jméno arcibiskupa Antonína C. Stojana. Narodil se 22. května 1851 v Beňově u Přerova, dne 5. července 1876 byl vysvěcen na kněze arcibiskupem Fürstenbergem. Jeho aktivita je velmi rozsáhlá: na pěti místech jako kaplan a farář, jeho aktivita zahrnuje nejenom přímo kněžskou práci, ale zajímá se i o spolky, neboť pochopil, že i to je prostředek jak uvést v život evangelium ve smyslu "Jděte a uče..." Roku 1897 se stává deputátem vídeňského Parlamentu, kde je jistě zajímavá jeho pozice kněze a zároveň politika. To umožnilo i nevázání různých styků k tomu, aby Apoštolát jednoty se stal stal věcí ke které měl směřovat: spojení Církve východní /ortodoxní/ se západní. Jeho důležité dílo "Apoštolát svatých Cyrila a Metoděje" schválený r. 1891 bylo nástrojem, který rozhodně pomohl k realizaci Unionistických kongresů - první se konal na Velehradě roku 1907, další pak 1909, třetí 1911, čtvrtý 1924. Od roku 1917-21 A.C.Stojan se stává residenciálním kanovníkem v Olomouci. Na biskupa byl vysvěcen dne 3.dubna 1921 v Olomouci za účasti 9 arcibiskupů a biskupů, světitelem byl papežský nuncius arcibiskup Clemente Micara, spolusvětiteli Karol Kmeřko, nitranský biskup a Karel Wisnar, světící biskup olomoucký. Jako arcibiskup řídil olomouckou arcidiecézi však jen do roku 1923, neboť již 29. září umírá a je pochován na Velehradě.

Tento malý průřez jeho životem je však velice zběžný a nevystihuje to, o čem bych se chtěl zmínit v první řadě. Především vyvstává otázka: kde měla svůj základ jeho aktivita a celá kněžská činnost?

Rozhodně velmi pozitivně ho ovlivnila léta strávená v seminářích, kde v tehdejší době bylo velké hnutí pro obrodu národa a to jak po stránce duchovní /poutě seminaristů na Velehrad, snahy o zvelebení této svatyně, mariánská úcta na Sv. Hostýně/, ale i kulturní, jež vyústilo v základání malých knihoven na školách a na farách, zejména na venkovských. Kde se brala taková aktivita Stojanova, kde nacházel sílu a inspiraci? Především to byla jeho zjevná pokora - nepovažoval se za víc než nástroj sv. Cyrila a Metoděje. Sám k sobě byl přísný, k druhým otevřený a ochotný pomoci, někdy až do krajnosti - jak o tom svědčí i to, že v době 1. světové války byl téměř postaven před vojenský soud za pomoc utečencům a rodinám vojáků odešlých na frontu. Byl kontemplativní nebo jenom aktivní? Jistě jedno vychází z druhého. Za pozoruhodnou považuji jeho moudrost k sobě samému. Vše má svůj vývoj; jeho spiritualita, duchovní růst již od semináře, přes pastorační a parlamentární činnost, až k odpovědnosti jednání i s tím posledním "cikánem", což mu bylo mnohdy vytýkáno. A.C. Stojan sledoval a sám se učil. Jeho heslo to snad vystihuje nejlouběji: "Da animas, tolle cetera!" V jeho deníku potom čteme: Nechť se všichni sejdeme u Tebe! Nechť všechny přivedu k Tobě! Na tomto záleží jak co vše děláme a jak vše k Tobě, Bože, přivedeme!

Pamětníci dochovali i jeden výrok faráře Tálského: "Tento panáček by dovedl roztočit půl světa".

Jistě je každému známo, že vysvětil na kněze též dnešního arcibiskupa pražského, Otce kardinála Tomáška.

V roce 1948 byl zahájen diecézní proces k jeho beatifikaci. Minulého roku byl velmi obšírný materiál doručen do Říma k dalšímu postupu.

I v našem století žily velké postavy. V době, kdy se usiluje o jednotu, ječnotu Církve, jednotu křesťanů, A.C. Stojan může sloužit jako příklad, že slova a krásné myšlenky jsou

jistě hodně, ale jejich realizace až k vyčerpání sil, pomoc, spolupráce /snad toto slovo mizí někdy nejenom z úst, ale i z reality ve které se mnozí z nás nacházejí/ a to vše s láskou pro všechny a věrností Kristu a Jeho Církvi, přinášejí ovoce již za života každého z nás a jako poklad pro ty budoucí. Vždyť to tolik krásně vyjadřuje označení s nímž jej vzývá moravský lid: "Tatíčku Stojane, oroduj za nás".

Nechť se tedy přimlouvá za zemi, které sloužil, za lid, kterému dal srdce, za dílo, které započal, ale i za ty, kteří z oné země pocházejí a i když tam nežijí, měli by jí celým srdcem a v jednotě sloužit.

-JB-

PRVNÍ DNY V KOLEJI SV. JANA NEPOMUCKÉHO

Z Římského letiště vedla moje cesta přímo do našeho semináře. Přivítala mne překrásná třípatrová budova obklopená nádhernou zahradou lemovanou palmami, okrasnými stromy a cizokrajnými květinami. Seminář se nachází téměř ve středu Říma, neda-leko Lateránské univerzity. Cesta na univerzitu trvá tedy pouze 20 minut pěšky. V semináři nyní bydlí asi 20 alumnů z Čech, Moravy a Slovenska. Vztahy mezi alumnými jsou bratrské. Tuto skutečnost pocítujeme zvláště my, kteří se studiem na Lateránské univerzitě právě začínáme a potřebujeme radu a pomoc svých spolu-bratrů.

Představeným koleje se podařilo připravit ty nejlepší podmínky ke studiu. O naši stravu se starají sestřičky z Polska, tak jako i o čistotu prádla, což by byl pro některého z nás alumnů dost velký problém. Kromě toho, doplňují svou službu neustálou modlitbou za nás. Proto i my jsme nesmírně vděční za jejich úsilí a snažíme se jim odvděčit alespoň dobrým slovem a modlitbou.

Denní řád začíná po 6. hodině Modlitbami církve, mší svatou, snídaní a poté odchodem na přednášky. Po obědě následuje studium, modlitby a večeře. Den je zakončen modlitbou Kompletáře a promluvou Otce spirituála. Krásná kaple, kde se scházíme k bohoslužbě a společné modlitbě, je vyzdobena obrazy našich velkých světců. Mše sv. je vždy sloužena střídavě v latinském, italském, českém a slovenském jazyce. Breviář se modlíme rovněž italsky, což nám pomáhá k prohloubení znalostí jazyka.

Náš dík patří všem dobrodincům, kteří se finančně podílejí na chodu semináře a studiu bohoslovců. Uvědomuji si tuto velkou milost, které se nám zde v Římě dostává při studiu teologie, ale zároveň také odpovědnost, která každou milost provází.

-VK-

ROZHOVOR S OTCEM BISKUPEM JOHNEM L. MOŘKOVSKÝM

Letošní svátky velikonoční strávil mezi námi v Nepomuce - nu Otec biskup John L. Mořkovský z Houstonu v U.S.A. Využili jsme proto jeho pobytu k tomu, abychom mu položili několik otázek.

-- Otče biskupe, dovoluňte abychom začli onou tradiční otázkou již je "curriculum vitae". Jak byste se mohl našim čtenářům představit?

-- Proč bych se nepředstavil jako Pražák, když jsem se roku 1909 narodil v Praze, i když je to Praha ve státu Texas? Můj otec, Alois Mořkovský - frenštátekčan - tam byl učitelem na venkovské škole a matka byla již rozena v Texasu. Už když mi bylo šest let měl jsem v úmyslu být knězem. Snad k tomu přispělo to, že můj nejstarší bratr šel v tu dobu do Semináře. O něco později jsem šel do Malého semináře i já.

To bylo roku 1924; mě bylo patnáct let a starší bratr byl vysvěcen na kněze a ihned nastoupil jako učitel v tomtéž diecézním semináři. Nás studentů českého původu tam bylo v semináři asi patnáct. A protože můj bratr měl velký zájem o české dědictví, bral si nás ve volném čase, asi dvakrát týdně na půl hodiny ke společné četbě, abychom si tak rozšířili zásobu slov a obeznámili se alespoň trochu s pravopisem.

Na bohoslovecké studie mne poslal náš arcibiskup do americké koleje v Římě. První dva roky jsme chodili na přednášky na Urbanianum, později v roce 1932 jsme přestoupili na Gregorianum. Po vysvěcení 5. prosince 1933 jsem pokračoval ještě dva roky k dosažení doktorátu. Po návratu domů jsem byl kaplanem ve venkovské farnosti Weimar mající i dva filiální kostely. /Jeden z nich byl zasvěcen svatým Cyrilu a Metoději/. Potom jsem byl opět na chvíli kaplanem ve veliké farnosti v sídelním městě diecéze San Antonio a roku 1940 jsem byl jmenován profesorem církevního práva v diecézním semináři. Když však přišel nový arcibiskup, pozval Řád Lazaristů, aby vedli seminář, a nám diecézním kněžím dal jiné úkoly v diecézi. Pro mne byl připraven nově ustanovený úřad ředitele školství; a abych se na to patřičně připravil, byl jsem poslán na katolickou universitu ve Washingtonu. Roku 1943 jsem dosáhl titulu Magistra školství a následujících třináct let jsem vykonával úřad ředitele školství v arcidiecézi, jež měla v té době asi 30.000 studentů ve farních a řeholních školách.

Byl jsem však v té době i farářem a zastával i jiné funkce počínaje biskupským řádem, přes soudce, kaplana různých spolků, až jsem v roce 1956 nastoupil úřad světícího biskupa v diecézi Amarillo /Texas/. Sídelní biskup byl ochrnutý a po dvou letech zemřel, takže jsem byl jmenován jeho nástupcem.

Diecéze Amarillo v severozápadním Texasu byla založena roku 1927. Věřících měla 71000, ale rozloha byla jeden a půl krát větší než Československo. Od severu na jih byla asi 800 km dlouhá. Z jednaděsedmáti okresů měly mnohé katolíků, a vůbec obyvatel, po skromnu. Mnohé neměly ani kněze, ani kos-

tel. Během mého sedmiletého působení se podařilo zajistit kostely asi v 18. okresech a kněze asi v deseti. Nedí divu, že jsem požádal Sv. Stolec o rozdělení diecéze, takže vznikla nová diecéze San Angelo a zakládajícím biskupem se stal jeden z mých kněží.

V roce 1963 jsem byl přeložen do diecéze Galveston-Houston. Byla to první založená diecéze v Texasu, existuje od r. 1847, mající největší počet věřících, tedy přes 600.000. Tehdejší sídelní biskup oslepl a já jsem byl jmenován koadjutorem "cum iure successionis" a hned i apoštolským administrátorem. Ten složitý titul jsem nesl až do roku 1975, kdy můj slepý předchůdce dosáhl 75. let a vzdal se svého úřadu.

Když jsem přicházel v 63. roce do diecéze, bylo to ve zvláštní době. Nejenomže II. vatikánský koncil byl v plném proudu, ale rychlý vzestup zakoušel i petrolejový průmysl, jímž se Houston značně zabývá, zároveň se vzdávala i americká činnost s lety do vesmíru; a středem oboru ke cvičení astronautů a kontrole letů do vesmíru se stal opět Houston. Neobvyklý vzrůst zažilo nejen město, ale i diecéze!

Roku 1966 jsem opět žádal o rozdělení diecéze, takže vznikla nová se sídlem v Beaumont. V celém Texasu je dnes 14 diecézí, i když věřících se počítá jen něco víc než 3 miliony z celkového počtu obyvatelstva t.j. 16 milionů.

Když jsem odcházel v únoru 1986 na odpočinek, byl jsem posledním "koncilovým Otcem" mezi texasskými biskupy. Avšak i nyní "ve výslužbě" jsem často až příliš zaneprázdněn. Značná část mé činnosti je zaměřena k Čechům; čili obřady na národních slavnostech, přednášky, apod. Nemohu však zapomínat ani na pravidelná týdnenní patnáctiminutové pořady na dvou rozhlasových stanicích v nedalekých městech. Ovšem, program se natáčí na pásek v diecézním rozhlasovém studiu, který vysílá i v jazyku anglickém, španělském a někdy i vietnamském.

--Je vidět, že vaše zkušenosti jsou opravdu bohaté. Jak byste mohl porovnat bohoslovce vaší generace, tedy doby třicátých let, a bohoslovce dnešní, takřka již "pokoncilní"?

--Když jde o porovnání bohoslovců nynějších s těmi "předkoncilními" z třicátých let, vždy se najdou ti co lamentují,

že už to není co bývalo, jiní zase, kteří si dělají posměch z dřívější někdy až přehnané kázně. To už je ale lidská přirozenost, která vždy byla a bude.

Druhý vatikánský koncil naznačil a pokoncilové směrnice vedly k tomu, aby studentům byla dána větší odpovědnost za svou přípravu, jak duchovní, intelektuální, ale i fyzickou. Dnes má být novokněz po všech stránkách vyspělejší. Nemá čekat až zazvoní zvonek nebo až mu představený něco nařídí.

Díky mým kněžským zkušenostem mohu říci, že nám v předešlých letech neuškodila "užší" disciplína, která však nijak neškodí ani studentům dnešním. V této době, kdy se klade silnější důraz na osobní zodpovědnost jednotlivce je důležité především vědomí, že se každý sám musí starat, aby nabyl potřebných vědomostí. A k tomu jistě nestačí pouze příručky.

--Jak na vás a na vaše americké spolubratry zapůsobilo obsazení naší republiky a vůbec, vypuknutí II. světové války?

-- Obsazení Československa Hitlerem jistě ohromilo celý svět. Tenkrát většina lidí ještě neznala skutečnou hrůzu nacizmu; snad také proto, že jich málo četlo "Mein Kampf". Mnozí dokonce Hitlerovi věřili a mysleli, že se tím zajistí mír! Spojené státy podporovaly všemožně Západní Evropu proti nacizmu. Pochopitelně nemohly začít přímý boj, to se stalo až když byla naše zem napadena.

--A zanedlouho přišel únor 1948. Nebylo to pro vás právě tak překvapující?

-- Mnohým Američanům bylo jasné, že president Roosevelt příliš důvěřoval Stalinovi. Běžně se říkalo, že mezi diktátory Hitlerem a Stalinem byl jediný rozdíl jen ve tvaru jejich kníru. Stalinovi se neměl dovolit vliv nad Východní Evropou.

-- Navštívil jste již vícekrát Československo. Pokud se nemýlím, poprvé to bylo ještě za 1. republiky a naposledy před několika málo lety. Jaký dojem jste si vporovnání s prvním, odnesl z Československa?

-- Navštívil jsem vlast mých předků během studentských let v roce 1933, potom 1934 a 1936, za té svobodně prospívající a šťastné republiky, kde byla uznána každému člověku je-

ho lidská důstojnost. Byl jsem tam i za nynějších změněných poměrů v letech 1965, 1977, 1985 a 1986. Na první pohled, jako by bylo vše vpořádku; není vidět nedostatek. Kdo neví jak jsou náboženství a jiná lidská práva utlačována, neocení krutou bolest toho dobrého lidu. Pouhý návštěvník neví, že počet pastýřů je omezován za účelem, aby se ovečky rozptýlily, či dokonce ztratily.

Znám situaci v našem sousedním Mexiku, kde je církev utlačována už od roku 1857. Lidé si však přivykli žít jakámsi dvojím způsobu života. Náboženská výchova je zakázána, ale je v plném proudu; katolické školy a semináře jsou zakázány, ale jsou tam; řeholní řády jsou zaházeny, ale kvetou. Tak i komunismus by se mohl stávat lidstějším!

-- Jistě není bez zajímavosti vaše působení mezi různými etnicími skupinami. Co byste nám o tom mohl říci?

-- Otcové naší republiky v prohlášení nezávislosti krásně vyjádřili, že každý jednotlivec má od Stvořitele svoji důstojnost a neodcizitelná práva i rovnost. Je to však lidské, že se ideály uskutečňují jen poněmhu. Snad většina z těch Otců vlastnila otroky. A trvalo to 89 let než se uznalo otroctví jako nesprávné a namířené proti ústavě. Znamená to roky 1776 /4.července prohlášena nezávislost/ až 1865, kdy skončila občanská válka. Potom dalších 89 let trvalo, než Nejvyšší soud uznal "rozdělené školství" - totiž školy rozdělené podle ras na černé, hnědé a bílé - za nesprávné. Znamená to roky 1865 až 1954. To oddělování bylo však zřetelné i v kostele! Kde nebylo zvláštní farnosti pro menšiny, tam byli odstrčeni do zadních lavic anebo úplně zanedbáni, zatímco bílí měli vždy přednost.

Hned v prvních letech mého působení jsem měl zkušenost s různými náročnostmi. Ve Weimar byli Němci a Češi; farář, rozený Polák, kázal anglicky, německy a česky. Já, tehdy jako kaplan, jsem kromě angličtiny a češtiny, čítával evangelium a zpovídal i německy. V přifařeném Columbus se mluvilo anglicky, ale protože tam byla značná část Mexičanů, začal jsem užívat španělštinu.

Později v San Antoniu, kde moje farnost čítala asi tisíc rodin bílých a tisíc pětset rodin mexických, jsem zpovídal v pěti řečech.

V diecézi Amarillo bylo velmi málo českých rodin, zato velký počet Mexičanů. Zvláště pak na jaře a na podzim přišlo na obdělávání a sklízení bavlny na 115000 sezóních dělníků, jimž jsme my kněží sloužili jak jen bylo možné.

Dále pak v Houstonu snad polovina věřících mluví španělsky. Zde máme navíc také mnoho katolických Vietnamců, asi 15000, kteří mají dvě celé farnosti a na dalších deseti místech bývá mše svatá v jejich řeči. Mohu podotknout, že jsem to silní a dobří katolíci mající i dostatek povolání. Podobně bych mohl hovořit o Polácích, Koreáncích atd.

-- Na co nejraději za svého působení vzpomínáte?

-- Je toho více, co bych mohl vzpomenout. Z mého farního působení nejraději vzpomínám na mé první konvertity, jimiž byli černoši. Jak jsem už řekl, ten národ byl příliš dlouho odstrčen.

Nemalou radost mám z toho, že se mi jakožto řediteli školství podařilo zapojit rodiče do spoluzodpovědnosti za školství. Založili jsme totiž sdružení jednotlivých farních spolků, které dodnes působí, tedy již více jak 40 let.

Jako biskup snad nejraději vzpomínám na to, že prvním mexicko-americkým biskupem ve Spojených Státech je jeden z mých kněží, dnes arcibiskupem v San Antonio. Bylo více takových dobrých kněží, ale zdá se, že se je biskupové zdráhali navrhnout. Já jsem se nikdy nezdráhal navrhnout dobré a hodné kněze a snad právě proto bylo sedm mých kněží vysvěceno na biskupy.

A konečně, mám velikou radost ze založení diecézního týdeníku, který je posílán do každé katolické rodiny. Věřících v diecézi se počítá asi 610.000 a časopis se rozesílá přibližně do 140.000 domovů. Nikdo tedy nemůže nevědět, že církve o něj pečují.

-- Závěrem opět tradiční otázku. Co byste kladl na srdce nám, bohoslovcům v Nepomucenu?

-- Bohoslovce v Nepomucenu bych vybídl hlavně k optimismu. Po dobrých kněžích je vždy poptávka! Je však důležité učit se a znát jazyk toho národa, v jehož částech se nacházejí novousedlíci z vlasti- z Československa. Pokud vím, nacházejí se hlavně v zemích kde se mluví italsky, anglicky, německy, španělsky, portugalsky - to jsou všechno řeči poměrně lehké. S kteroukoliv z nich se kněz výborně uplatní nejen mezi svými rodáky, ale i mezi Božím lidem a nímž a v němž žije.

Tak jen v dobré náladě! Vždyť už jako studenti udržujete Nepomucenum v jeho existenci a jste majákem pro věřící doma. A jste to opět vy, kdo udržuje vědomí, že církev ve vlasti není zapomenuta.

Nezapomeňte, že jako kněží poneseš do světa Cyrilometodějské dědictví právě vy!

QUO VADIS...

Lesk slávy, krve a navátého prachu
vtiskl stín Věčnému městu,
jež pláče stejně, jako duše těch,
jimiž čas pohrdá.

Ty slzy, které hnetou srdce zmučené
jak dáblův hmoždíř na věčnosti tepe sedlý hnis,
ty slzy, které v hrudi rozvzlykané dusí předposlední
zbytky zkřehlých nadějí,
ty slzy, které od prokletí k prokletí si stejnou píseň zpívají,
výstrahu a odkaz dávají,
ty slzy zkrápí země, již Římem zvou.

Ten nářek slyšel jen ten osamělý poutník,
jenž klopýtal po rozdrčeném dláždění,
bezcenný, jak zašlá sláva, jež se nikdy nevrací,
a ústy času, jež se v stěnách otvíraly,
zíral do věčnosti zrakem ztrhaným.

Šel pomalu, neboť nohy, které koupaly své nártý
v sterých píscích světadílů,
byly umučeny stodenními pochody, z nichž není návratu,
a vlasy, jež by černé měly být,
už trapně zastíraly šed, jež jimi prosvítala.

Šel pomalu, i když cesta byla dlouhá,
on však spousty chvil měl ještě před sebou.

Šel pomalu,
od nikud nikam,
za zády mlčenlivý Řím jak pustý prám.
Věčné město, které dosvědčilo pád už mnoha
stovkám Caesarů,
má další ztracené,
jež svědky potřebují.

CHVÁLA TICHÁ

Slovo "ticho" se už dnes málo slyší. Neužívá se. Snad proto, že se ani nechápe jeho přesný význam, ale hlavně není moderní. Nehodí se do životního rejstříku dnešního člověka, který již neumí žít bez zvukové kulisy a není zvyklý přemýšlet. Člověka jenž odmítá být chvíli sám, zastavit se a sám sobě se podívat do očí. To všechno bolí. K yomu je zapotřebí veliké odvahy a síly. Především je tu nutné mít na zřeteli smysl a cíl. Proč vůbec zůstat na chvíli stát, ztrácet čas ohlížením se za sebe? Není takové chvilkové ustrnutí a přešlapování na místě ztrátou, krokem zpět či nenapravitelnou chybou? Žijeme v dynamickém světě, který je v čase. A čas je příliš uspěchaná souřadnice prostoru, za každou jeho ztrátu se přece draze platí! A navíc ještě to hrozivé a nepochopitelné "být sám", existovat na chvíli úplně izolován, obnažen, bez anonymního davu a zcela bezmocný...

Z toho všeho má současný člověk přímo panický strach. Největší "nebezpečí" pro něj ale předestavuje reálná podstata pojmu "ticha" - tedy ticho samo. Slyšet jen vlastní dech, vnímat se jako nepatrnou součást kosmu, ale hlavně přemýšlet sám o sobě. To nelze bez ticha, má-li to zamyšlení být hluboké, opravdové a plodné. Tady je ateista v koncích, protože nevidí smysl, nemá důvod k nějaké "duševní koupeli", kde vodou je svědomí a nezbytnou přísadou ticho. To je snad také příčinou dnešního "zákazu zastavování", touhy po nenáročnosti a schovávání se za myšlení davu. Dav znamená věčnou jistotu, vždy se přizpůsobí a přetrvá všechno, neboť je imunní. Pro mnoho lidí je těžké přiznat, že zkoumání sebe sama a zpytování svého svědomí znamená vlastně dialog s Bohem. Neboť Bůh je stvořitelem prostoročasu a svědomí, tak i potřebného ticha. Lze říci, že základním důvodem ticha je rozmluva s Bohem. Neexistuje jiný vznešenější důvod. Jestliže chci slyšet hlas Boží, musím být zticha. Skákat do řeči je neslušné a vždy je větší ctností někomu naslouchat, zvláště jedná-li se o Stvořitele. Nepřátelský svět však vede válku proti svědomí

a tudíž válčí i s tichem. A nutno říci, že má k dispozici zbraně vysoce moderní. Je to až zarážející, co je člověk schopen obětovat a podniknout pro to, aby nebylo ticho. Neškodné a krásné ticho. Ticho, které léčí...

Otázkou je, co je to vlastně-ticho. Většinou se všichni zabývají otázkou pravého opaku - tedy hluku, a proto může snaha po definování ticha připadat banální a zbytečná. Fyzikové, zařazující tento problém do oblasti akustiky, odbývají vše jednou větou: ticho vzniká v prostoru, kde se intenzita zvuku pohybuje pod hranicí slyšitelnosti. Všechno je tedy záležitostí zvuku, který buď ucho zaregistruje, nebo jehož intenzita konverguje k nule. Zajímavá je ovšem ta hranice slyšitelnosti. Je skutečně opravdové a dokonalé ticho, neslyším-li vůbec žádný zvuk? Vše je relativní nebo absolutní, tedy i ticho. Vědci zavádějí pojem - ideální. Ideální je něco, s čím se pouze teoreticky počítá a k čemu se daná realita svými vlastnostmi pouze přibližuje. Neexistuje ideální kapalina ani ideální plyn a zřejmě ani ideální ticho, neboť jak dokazují astronomové i němý vesmír "mluví". Člověk v tiché samotě také něco slyší, alespoň charakteristický šum. Je na každém jedinci, aby tento "hlas ticha" přijal a vysvětlil si po svém. Buď ho neakceptují, nebo se zaposlouchám a uslyším něco více, než jen obyčejné ticho. Přesněji řečeno - uslyším Někoho. Musíme se také ptát co je dále - za tichem. Ovšem to je stejné jako ptát se, co je za hranicemi vesmíru, věříme-li, že je konečný. Buďme rádi, že se k podstatě věci nikdy nedopracujeme a že i tu nám nezbývá, než pokorně vyznat svou neschopnost prozkoumat Absolutno a jeho Tvůrce. Děkujeme, že můžeme naslouchat tichu, které není úplným tichem. Absolutní ticho by mohlo být hrozné a k nevydržení. Vyskytnul se dokonce názor, že Bůh nepotřebuje k věčnému trestu pekelné plameny, ale stačí i docela "obyčejné" ticho...

Ticho je velice důležité pro duchovní meditaci, nalezení sebe samotného a samozřejmě k modlitbě. O tom už podali důkazy mnozí svatí a jejich svědectví nás vybízí k následování. Bylo by asi méně světců, kdyby neprožili nějaký čas v tiché samotě pouště. Stále spojujeme dohromady ticho a samotu, což není bezúčelné, neboť tyto dvě věci k sobě patří. Pro vnitřní obrácení je toto spojení téměř nutností. Tichá a dobrovolná odevzdanost

dítěte, které hledá ruku Otce a čeká tiše na laskavé slovo, vyžaduje to chvilkové a obávané "být sám". Ale jestliže už milujeme Ticho, není samota velkým břemenem...

Hebrejský výraz pro "ticho" označuje jemný vánek nebo mírný šumot - tedy také nic absolutně tichého a mrtvého. Ticho je živé, má své kouzlo, občerstvuje duši, dává prostor našim slovům a myšlenkám, je krásné. Soudobí překladatelé Písma svatého nahrazují často slovo "tichý" výrazy: mírný, trpělivý, pokorný, zbožný. Jako by chtěli naznačit, že tichost zahrnuje a předpokládá všechny tyto ctnosti. "Blaze tichým, neboť oni dostanou zemi za dědictví...", říká Kristus, který se sám v tichosti modlil na poušti celých čtyřicet dnů. A hned další výzva, zaznamenaná svatým Matoušem, je: "... učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce...". Povyšuje tak tichost na základnu všech ostatních ctností. Zmínka o tichu nebo tichosti se vyskytuje v Bibli na více místech. Opěvuje se v žalmech. Často ji velebí svatý Pavel, snad nejkrásněji v listu ke Galatským, kde nazývá tichost "ovoce Božího Ducha". A konečně v listě svatého Jakuba čteme: "...v tichosti přijměte zaseté Slovo, které má moc spasit vaše duše."

Naučit se nemít strach ze samoty a snášet ticho vyžaduje určitý cvik. Nejde jen o sebezápor, vždyť cílem je nacházet Boha. Co může být úžasnějšího? Současná doba ničí ticho, Jsme zaplaveni a pohlcováni zvukem, takže místa ticha, klidu a pokoje jsou vzácná jako oázy na poušti. Je naší povinností tato útočiště Ducha bránit, jestliže chceme mít nadále možnost nacházet v tichu svou identitu...

VŠEM ČTENÁŘŮM A DOBRODINCŮM BRÁZDY,

POŽEHNANÉ VÁNOCE A DO NOVÉHO ROKU 1989

HOJNOST MILOSTÍ OD PÁNA BOHA VYPROŠUJÍ

Vaši

Nepomucenští

